

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 16 L.,
za pol leta 8 L., za četiri
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L.
Na naročila brez
dopolnilne naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RIHARD ORLJ.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 74.

V Gorici, v ponedeljek 17. septembra 1923.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej.
List. izdaja konsorcijski
"GORIŠKA STRAŽA".
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Glas starišev.

Iz vrst slovenskih starišev smo spe-
jeli članek, ki ga prav radi priobčujemo
na uvodnem mestu:

«Gospod urednik!

Vabilo, katerega je poslal okr. šolski
nadzornik Karel Rubbia na goriško
učiteljsvo, je napravilo na nas slo-
venske stariše in davkoplačevalce
silen vtis. Zavedamo se namreč, da gre
za stvar, ki ne zadeva le stanovske
časti in koristi našega učiteljsva, tem-
več vzgojo in usodo naših lastnih otrok.
Vprašanje šole je bilo in je najbolj srčna
zadeva našega ljudstva.

Šola ni stvar, ki zanima le drža-
vo in vlado, ampak v prvi vrsti stariše,
ki so pred Bogom odgovorni za svoje
otroke in morajo imeti odločilno besedo
pri vzgoji lastne dece. Otroki so naši
in božji in od nikogar drugega. Vlada
in naj pouk nadzira, a ona ne sme in ne
more nikdar vničiti naravnega vpli-
va starišev. Iz teh vzrokov mo-
rajo imeti stariši besedo tudi glede
učiteljsva. Šole brez učitelja si ne mo-
remo misliti. Zato nam starišem ne
more biti vseeno, kakšni so učitelji, ka-
ko se jim godi, kaj z njimi delajo in
kako z njimi ravna. Slab učitelj po-
meni slabo šolo, kjer je slaba šola je
slaba vzgoja, kjer slaba vzgoja slabi otro-
ci. Ker ljubimo naše otroke, zato zahte-
vamo, da so njihovi vzgojitelji odkriti,
moški in prosti značaji, ne pa
hlapi, s katerimi postopa vlada po
svoji volji in potrebi. Ako bodo učitelji
ponižani v nesvobodne ljudi, ki so brez
značaja in brez prepričanja, ki so na
razpolago vsakokratnim oblastnikom,
kako naj vzgojijo taki učitelji našo deco
v pošteno in odkrite značaje?

Če se zavzemamo za čast in svobodo
našega učiteljsva, se zavedamo, da
smo stopili s tem

V BORBO ZA NAŠE OTROKE!

Radi tega obsojamo iz dna duše
okrožnico, ki jo je razposlal okrajni
šolski nadzornik Karel Rubbia goriškim
učiteljem. Ne moremo si misliti, da ste,
gospod nadzornik, to storili namenoma
in po načrtu. Saj Vi niste samo okr.
šolski nadzornik, temveč tudi sami
učitelji! Kaj bi rekli Vi, ko bi
kdo na Vas moralno pritiskal, da se
vpišete proti svojemu prepričanju v or-
ganizacijo, v katero ne marate? Saj je
vendar prepričanje edina in zadnja
vrednost, ki jo ima človek! Če mu vzame-
mete to, ste mu vzeli vse. Vi, gospod
šolski nadzornik, pa niste le učitelj,
temveč tudi družinski oče. V Vašem
srcu živi čut očeta, ki ljubi svoje otroke
in njihovo mater in ravno taki očetje
so Vam podrejeni slovenski učitelji.

Apeliramo na Vaša človeška čustva in
predlagamo:

1.) da ne predložite več nobenemu
slovenskemu učitelju vabila za vstop
v Narodni učiteljski sindikat za Vzhod-
no Furlanijo;

2.) da vničite vse pristopnice, ki ste
jih že prejeli od naših učiteljev ter pro-
glasite, da smatrate vse dosedanje vpi-
se za neveljavne;

3.) da se kot okr. šolski nadzornik
sploh ne vtičujete v privatne organiza-
cijske zadeve podrejenega učiteljsva,
ker je Vaša dolžnost in skrb le ta, da
se učitelji vestno drže zakona in nič
drugega.

Prepričani smo, da govorimo možu,
ki je pošten in značajan in zato smo
uverjeni, da sprejmete naše pravične
predloge.

Dva družinska očeta.

Kaj se godi po svetu?

Vojaška revolucija na Španskem

Živimo v času petresljivih do-
godkov. Jedva se je nekoliko polegla
napetost radi umora italijanskega
odposlanstva v Albaniji in radi za-
sedbe in bombardiranja Krfa, že je
presunil evropsko javnost nov silovit
dogodek. V Španiji je izbruhnila re-
volucija, ki se je jela bliskovito širiti
po vsej državi. General Primo de
Rivera, poveljnik armadnega kora v
Barceloni, je dvignil zastavo upora
in njemu so sledile vojaške posadke
v večini španskih pokrajin. Rivera je
zasedel z oboroženo silo telefonske
centrale, železnice, vse civilne urade,
odstavil dosedanje oblastnike in pro-
glasil vojaško diktaturo v pokrajini
Kataloniji. Vlada v Madridu, ki je
glavno mesto države, se je hotela sta-
viti v bran in dala prerezati telefon-
ske žice med posameznimi deželami,
da bi uporni general Rivera ne mogel
dati naročil in ukazov svojim to-
varišem v drugih delih države. Ne-
mudoma je vlada odstavila upornika
in njegove zaveznike, toda de Rivera
se zato ni niti zmenil in prevrat je
šel dalje, švigajoč kakor požar iz
kraja v kraj. Stališče vlade se je začelo
majati, ministri so prišli v hudo ne-
varnost, posebno tudi zato, ker je ge-
neral Rivera proglasil svojo zvestobo
kralju. Kralj Alfonz je kakor vsi
kralji in cesarji potegnil z močnejšim
in pustil na cedilu postavno izvolje-
no vlado. Postavil se je na stran
upornikov, zakonita vlada je morala
odstopiti in nekateri ministri bežijo
že čez mejo.

Vlada generalov.

Prvi korak, ki ga je napravil ge-
neral de Rivera je ta, da je proglasi-
l obsedno stanje v Kataloniji in
med tem ko pišemo te vrstice, je raz-
širjeno s privoljenjem kralja obsedno
stanje že po celi Španiji. Mirno
lahko rečemo, da je na Španskem
vojaška revolucija zmagala. Na me-
sto zakonite vlade je stopil odbor ge-
neralov, na čelu Primo de Rivera, ki
je trenutno diktator Španije. Kakor
poročajo zadnje vesti, se je odpeljal
Rivera v Madrid, kjer se je srečal s
kraljem Alfonzom XIII in se z njim
sporazumel glede sestave nove vlade.
Nova španska vlada se bo sestavila
po volji de Riverre in kralj bo dal le
podpis na listino, ki mu jo predloži
zmagovalec. Tako je doživel tudi
španski narod svojo revolucijo, dasi
se ni vdeležil grozot svetovne vojne.

V deželi prevratov.

Sicer pa ne smemo zabiti, da je
Španija stara dežela vojaških upo-
rov, revolucij in meščanskih vojsk.
Iz njenih vročih tal so se dvigale
tekmo cele njene zgodovine krvave
pobune. V zadnjem stoletju je doži-
vela Španija kar zaporedoma prevra-
te in meščanske vojske. Od leta 1833.
do 1840. to se pravi celih 7 let je div-
jal na Španskem boj za prestol med
kraljico Izabelo in Don Karlosom.
Zmagala je kraljica, toda tekmo nje-
nega vladanja je prišlo do mnogih
krvavih uporov, ki so bili le z veliko
težavo udušeni. Leta 1868. se je vo-
jaštvo znova uprlo in po krvavih
bojih je morala kraljica Izabela ube-
žati čez mejo v Francijo. Kakor da-
nes tako so vzeli tudi tedaj generali

državno krmilo v roke in leta 1869.
se je proglasil general Serrano za
upravitelja Španije. Toda čim se je
to zgodilo, so izbruhnili novi upori
in Don Karlos se je vrnil na Špansko,
da zasede prestol. Njegov trud je bil
brezuspšen, kajti generali so hote-
li postaviti za kralja Leopolda Ho-
henzollern, čemur so se pa Francozi
odločno protivili. Ker se Nemec Leo-
pold ni hotel umakniti, je prišlo le-
ta 1870. do francosko-nemške vojne,
v kateri je Bismark zmagal. Vkorak-
al je v Pariz in prisilil Francijo, da
odstopi Nemčiji Alzacijo-Loreno, kar
je bil eden izmed vzrokov svetovne
vojne.

Končno je zasedel španski prestol
Italijan Amedej d'Aosta, ki se pa tu-
di ni držal, ker se je vojaštvo tudi
njemu uprlo in je moral odstopiti.
Proglasena je bila republika. Zopet
so se pobunili generali in po večlet-
ni meščanski vojni je zasedel prestol
kralj Alfonz iz domače španske di-
nastije, katera vlada še danes. Toda
dežela ni prišla še do končnega miru.
Vojaški upori so divjali v Španiji le-
ta 1883. in leta 1895. Le z velikimi žrt-
vami so kralji pokrotili puntarje.
Današnji vojaški prevrat ni za Špa-
nijo torej nič izrednega, dežela je vi-
delo že večje in krvavejše revolucije.
Malokedaj je pa na Španskem teklo
tako malo krvi kakor pri sedanjih
prekuciji.

Kaj je vzrok zadnje revolucije?

Primo de Rivera, ki s še 3 generali
vlada sedaj na Španskem, trdi, da
je bila revolucija neobhodno potreb-
na, ker je liberalna vlada gnala
španski narod v pogubo. Španija je
zgubila mnogo na ugledu, ker je do-
živela v koloniji Maroko težke pora-
ze, in sicer po krivdi liberalcev, ki so
držali Španijo v svoji oblasti. Da bo-
do naši bralci vedeli, za kaj gre,
jim moramo stvar nekoliko natanč-
neje razložiti.

Kakor druge evropske države tako
skuša tudi Španija povečati svojo
gospodarsko in politično moč s tem,
da podjarmi tuje narode in si pri-
lasti njihovo zemljo. Posebno mali
narodi in nerazvita plemena so v ne-
varnosti, da jih veliki ne požre.
Tako je Španija obrnila svoje oči na
ono stran morja v Afriko, kjer se na-
haja nasproti Španiji obmorska de-
žela Maroko. Ker so Maročani šibko
in malo razvito pleme, so Španci vdri-
li v njihovo deželo in se proglasili za
gospodarje. Te ugrabljene zemlje ime-
nujejo moderne države naselbine ali
kolonije. Maročani ljubijo svojo ro-
dno zemljo nad vse in hočejo biti pro-
sti tujega jarma. Zato so šli v boj za
svobodo svoje domačije, zgrabili za
orožje in se uprli Špancem. Španska
vlada je poslala v Maroko vojaštvo,
toda domačini so špansko vojsko
večkrat prav občutno porazili. Več
let se že bori Španija proti Maročani-
nom, pa do danes jih ni še mogla
ukrotiti. Ponavljajo se neprestano
upori, ki stanejo Španijo mnogo de-
narja in krvi, a ne prinašajo nobe-
nega uspeha. V letu 1922 je stal Ma-
roko španske davkoplačevalce nič
manj ko 1000 milijonov 190 tisoč pese-
tas (španski denar.) Če pomislimo, da

velja 1 peseta 3 lire, je potrosila
Španija v letu 1922 za Maroko več
ko tri milijarde in pol ali 3500 miljo-
nov naših lir. Temu se ne smemo ču-
diti, kajti Španija drži Maroko vo-
jaško zasedenega, in sicer je tam 150
tisoč vojakov, ki stanejo dan na dan
milijonske svote. Denarja meče Špa-
nija proč z obema rokama, a uspehi
so ničevi. Samo en uspeh je neizpod-
biten: španski davkoplačevalci godr-
njajo in se bunijo. Španija izgublja
radi Maroka ugled v svetu. Primo
de Rivera in njegovi pristaši pravijo,
da je te nesreče kriva liberalna vla-
da. Revolucija naj pomete z vlado in
popravi poraze v Maroku.

Boj za avtonomijo na Španskem.

V državi se je že delj časa nabira-
la in gromadila nezadovoljnost pro-
ti obstoječim razmeram. Eden izmed
glavnih vzrokov nezadovoljnosti je
bil madridski centralizem, ki je s
svojim nadutim in oblastnim uradni-
štvom ukazoval v deželi. Posebno v
Kataloniji se je borilo ljudstvo za
avtonomijo in zahtevalo v občini in
deželi odločilno besedo. Madrid je bil
slep in gluha za zahteve ljudstva in
komandiral po svoji volji nad prebi-
valstvom. V Španiji se je organizira-
la tako zvana «Zveza pokrajin», ki se
je borila proti vladnemu centralizmu,
zahtevajoč široko samoupravo posa-
meznih dežel. V Madridu so pa oblast-
niki proglasili avtonomijo za protidr-
žavno gibanje in ga začeli preganjati.
Čim bolj si je Madrid mašil ušesa
pred zahtevami ljudstva, tembolj je
rastla nezadovoljnost in avtonomisti
so v svojem srdu zahtevali vedno več.
Poleg «Zveze pokrajin» je delovala
proti centralizmu tako zvana «Kata-
lonska akcija», ki se pa ni zadovolji-
la več z avtonomijo, temveč je zahte-
vala za Katalonce lastno državo. Ka-
talonci imajo svoj poseben jezik, po-
sebne običaje, posebne gospodarske
potrebe, ki se razlikujejo od onih v
drugih deželah. Zato je zahtevala
«Katalonska akcija» neodvisno kata-
lonsko državo z lastno vlado, lastnim
parlamentom, lastno vojsko in
lastno zastavo. Ko je došel pritisk
centralizma na višek, je proglasila
«Katalonska akcija» zahtevo, da se
mora Katalonija odtrgati od Španije.
«Katalonska akcija» je bila začetko
ma šibka in malopomembna, toda sle-
pota in nevednost centralne vlade je
gnala vedno večje množice avtonomi-
stov v njeno organizacijo in tako je
v zadnjem času «Katalonska akcija»
popolnoma zmagala nad «Zvezo po-
krajin» in njenim bolj zmernim avto-
nomističnim programom. Avtonomi-
zem je postal revolucionaren. Ko bi
bila vlada pravočasno ugodila ljud-
stvu in vpeljala široko pokrajinsko
avtonomijo, bi bila preprečila nevar-
no katalonsko gibanje in okrepila
državno misel. Tako pa je gibanje po-
stalo vedno ostrejša in nevarnejša.
Srd Kataloncev je šel že tako daleč,
da je občinski svet v Barceloni raz-
pravljal celo o predlogu, naj se iz
javnih poslopij odstrani španska za-
stava in nadomesti s katalonsko.

Potrebne reforme.

Da so stvari dozorele do take ostri-
ne, temu je kriva liberalna vlada, ki
je v svoji slepoti krčevito branila
centralizem in ni hotela niti za las
popustiti avtonomistom. Primo de Ri-
vera trdi, da nosi ona vso odgovor-
nost za katalonsko revolucionarno
gibanje in zato je pograbil za orožje

in jo strmoglavil. De Rivera zatrjuje, da bo izvedel potrebne reforme in dal ljudstvu avtonomijo. Gibanje za avtonomijo je resno, ker so se pridružili Kataloncem tudi Baski, ki so pa v svojih zahtevah zmernejši, kajti oni uživajo že del avtonomnih svoboščin. V koliko se bo držal de Rivera dane besede, ne vemo. Jasno pa je, da bo centralizem moral spremeniti, ako hoče pomiriti Katalonce in preprečiti revolucionarno gibanje v državi.

Poleg avtonomističnega pokreta se je okrepilo v Španiji tudi delavsko gibanje. Barcelona je središče tako zvanih sindikalistov, ki so vprizorili v državi nešteto stavk in nemirov. Kakšno stališče zavzema de Rivera do delavstva, ni točno znano. On zatrjuje sicer, da bo delavce ščitil, toda vse kaže, da mu proletariat ne zaupa. Španska socialistična stranka je objavila proglas, v katerem poziva delavce, naj ne podpirajo vojaške revolucije. Na vsak način je delavsko gibanje važna zadeva, s katero se bo morala pečati nova vlada. Stara vlada ni znala bajne rešiti delavskega vprašanja.

To so vzroki, radi katerih je de Valera napravil revolucijo, kakor trdi on sam in njegovi pristaši.

Prevrat, ki se je zvršil na Španskem, je za španski narod in deloma tudi za Evropo zgodovinskega pomena.

Spor z Grčijo je končan.

V preteklem tednu je nastopilo v italijansko-grškem sporu odločilno pomirjenje. Kakor znano, je Mussolini pred kratkim izjavil, da pojde s Krfa in ostalih otokov šele tedaj, ko prejme od Grkov popolno in končno zadoščenje. Ta njegova izjava je posebno Angleže vznemirila in zahtevali so pojasnila. Kaj pomeni popolno zadoščenje? Ali je zadoščenje popolno šele tedaj, ko bodo morilci italijanskega odposlanstva polovljeni in kaznovani? Kaj se pa zgodi, ako ne bo mogoče najti zočincev in se torej krivci ne bodo kaznovali? Bo-li v tem slučaju ostal Mussolini na Krfu za nedoločen čas? Angleži so se bali, da ne bi se Italija v tem primeru vsidrala na Krfu in ostala stalno na otoku. Zato je konferenca poslanikov prosila rimsko vlado, naj pojasni natančneje svoje stališče. Mussolini je odgovoril in na podlagi njegovega odgovora je bilo sklenjeno, da izprazni Italija Krf in otoke dne 27. septembra t. l. Do tistega dne bo preiskava radi umora že končana in zločinci bodo morda že pod ključem. Ako morilcev ne ulovijo, bo Italija kljub temu zapustila Krf, zato bo pa poslaniška konferenca zahtevala od Grkov drugo zadoščenje. Med drugim si je pridržala pravico, naložiti Grkom kazen 50 milijonov lir, ki se izplačajo Italiji kot odškodnina za storjeno krivico. S tem sklepom je spor z Grki v bistvu končan, če ne

nastopijo nepričakovani zapetljaji. Italija je dobila zadoščenje, z druge strani so pa Angleži in Grki pomirjeni glede Krfa, ki se koncem tega meseca izprazni. Te dni se prepeljejo žrtve čez morje v domovino in pri odhodu jim bodo izkazali Grki vse vojaške in cerkvene časti.

Belgrad ni še odgovoril.

Pretekli je 15. september, to se pravi dan, ko bi morala belgrajska vlada odgovoriti na Mussolinijeve predloge. Pretekli je rok, a iz Belgrada ni došel še noben odgovor. Preje je javnost mislila, da bo v tem slučaju nastal med Italijo in Jugoslavijo prelom in govorili so celo o vojni nevarnosti. Toda odgovorni državniiki to in onstran Jadranskega morja se zavedajo predobro, kaj bi pomenila vojna za Evropo in zastopniki Francije in Anglije bi skušali za vsako ceno preprečiti oborožen spopad na Balkanu. Poluradni dopisni urad Stefani piše, da je vojna nevarnost izključena:

«Vznemirljive angleške vesti o sta-

nju reškega vprašanja so brez vsake podlage. Jugoslaviji ni bil izročen nikak italijanski ultimatum z rokom do sobote, 15. septembra. Neresnično je tudi, da bi Italija odklonila Švico kot razsodnika, ker z Belgrada sploh ni prišel noben tak predlog. Pogajanja so bodo nadaljevala in je pričakovati popolnega sporazuma. Bojazen glede zapletljajev je neupravičena, vesti o vojni nevarnosti pa so le jako slaba šala.»

Iz tega sledi, da se bodo zopet pričela pogajanja. Ako bi ne prišlo do sporazuma, bi Italija ne anektirala Reke, temveč sprejela posredovanje predsednika švicarske republike, ki bi o zadevi končno odločil. Ni pa tudi izključeno, da pride vprašanje Reke pred Zvezo narodov, kajti ravno kar je bila rapalska pogodba prijavljena Zvezi narodov, s čimer je dobila Zveza pravico, reševati vse spore, ki bi nastali iz rapalske pogodbe. S tem je prišlo tudi vprašanje Reke v področje Zveze narodov, kar utegne postati v prihodnjih tednih velike važnosti.

DNEVNE VESTI

† Profesor Maks Pleteršnik.

V Pišecah na Štajerskem je umrl slovenski jezikoslovec in pisatelj profesor Pleteršnik v dobi 83 let.

Pokojnik si je postavil v slovenski književnosti trajen spomin s svojimi spisi v različnih leposlovnih in znanstvenih revijah.

Glavne zasluge pa si je pridobil z ureditvijo «Slovensko-nemškega slovarja», za katerega so nas po pravici zavdali vsi slovanski rodovi. Deset let napornega truda tiči v teh dveh mojstrskih zvezkih (1870 strani). Pripravljenno gradivo je spravil v sklad s stanjem sedanjega znanstvenega raziskovanja slovenskega jezika. Naslonil se je na Škrabčeva raziskovanja ter se na ta način približal narodni govorici. Pri vsaki besedi je natanko določil naglas: radi tega je besednjak neizmerne cene za pravorečje našega jezika. Tako je Pleteršnik podal dragoceno knjigo, ki bi vsem našim pisateljem morala biti pravi kašipot, pravi dr. Glaser.

Pleteršnik je bil do zadnjih mesecev sotrudnik in odbornik Slov. Matice, kjer si je dal posla s pregledovanjem imenika iz Zemljepisa slov. ozemlja. Bil je tih, skromen, priklupen in postrežljiv družabnik, za katerim zaluje Slovenska Matica, kakor tudi vsi slovenski narod. Spomenik pa si je že sam postavil s svojim delom. Večen mu spomin.

Novoimenovani tržaski škof

dr. Fogar bo dne 14. oktobra posvečen v goriski stolnici. Posvetil ga bo prevz. goriski nadškof. Slovesno vstoličenje v Trstu se bo vršilo na praznik sv. Justa.

Vojnim oškodovancem!

Vlada je izdala odlok, po katerem znaša od 11. oktobra 1923 dalje količnik za stavbe 325. Ta količnik velja tudi za Kras.

Dvojezičen časopis za Nemce.

V Bocnu izide kmalu časopis, pisan v italijanskem in nemškem jeziku, ki ima nalogo širiti italijanstvo med Nemci. Mussolini je pisal uredniku pismo, v katerem pravi: «Se strinjam popolnoma.»

Lep zgled!

Vidensko glasilo ljudske stranke «Il Friuli» je izdalo pred par dnevi poziv svojim pristašem, naj pomagajo časopisu iz finančne zadrege. V večerajnji številki beremo, da so nabrali dosedaj 14 tisoč 313 lir. To je pozitivna stvar, ki naj si jo vzame tudi naše ljudstvo za zgled.

Župnim uradom!

Prosimo, da ž. župni uradi nujno vrnejo vse preostale izkaznice za V. kat. shod, ki jih niso razpečali. To naj blagovole izvršijo še tekom tega tedna, da poravnamo račune. Posljejo naj jih na naslov: A. Žvanut, Corso Verdi N. 37, Gorica.

Vožnja na železnicah se podraži.

Vlada je sklenila zvišati železniške tarife, in sicer za 6,6 od sto za drugi in 15 od sto za tretji razred. Cene prvega razreda ostanejo nespremenjene.

Tržaška pomorska vlada ukinjena.

Pondeljkov «Uradni list» objavlja kraljev odlok, s katerim se ukini pomorska vlada v Trstu.

Kaj čaka Nemce.

Na Tridentinskem se krepko nadaljuje poitalijančevanje. Zadnjič so prepovedali imena Tirolsko in Južno Tirolsko in so bila ukinjena vsa planinska društva, ki niso včlanjena v Italijansko planinsko zvezo; sedaj se pripravlja odlok o jeziku v uradih in o imenovanju državnih občinskih tajnikov, ki bodo tako rekoč neodvisni od županov. Vlada proučuje tudi odlok, s katerim se znova pregledajo vse že ugodno rešene opcije. Nadalje se bodo odpirali italijanski otroški vrtci, za katere je že nabranih 180.000 lir. V Bruneku se odpre italijanska gimnazija.

Vsi ti ukrepi bodo vzbudili seveda med Nemci hud odpor.

Dr. Mahničev naslednik.

Za skofa na otoku Krku, kjer je deloval in trpel nepozabni dr. Mahnič, je imenovan vseučiliški profesor v Ljubljani, dr. Josip Srebrnič, naš solkanški rojak.

Gostilne se bodo zapirale.

Na predlog Mussolinija je sklenila vlada dekret, s katerim se omejuje število gostilen po državi. Člen 1. določa, da ne sme obstajati več ko ena gostilna na 1000 prebivalcev. Ako je prebivalstva manj ko 1000, se lahko kljub temu dovoli ena gostilna, toda če je ljudi manj ko 500, se ne sme dati gostilniška koncesija. Taki kraji bodo brez gostilne.

Dosedanje koncesije se ne odzamejo, temveč odpadejo s časom kar same od sebe. Če namreč gostilničar umre ali zgubi na kateri koli drug način koncesijo, se ta ne obnovi več. Dokler se ne zmanjša število gostilen na tisto stopnjo, ki jo zahteva zakon, se ne bodo izstavljale nove koncesije.

Koncesije veljajo le za lokale in za osebo, za katero so bile izdane in se ne morejo prenesti brez izrecnega dovoljenja varnostnega oblastva.

Gostilne, ki se bavijo izključno z razpečevanjem vina, piva in drugih alkoholnih pijač, se ne smejo otvoriti prej kakor ob 10. uri zjutraj ob delavnikih in ob 11. uri zjutraj ob praznikih in nedeljah. Iste gostilne se zaprejo med 15. majem in 31. oktobrom najkasneje ob 11. uri zvečer, med 1. novembrom in 14. majem najkasneje ob 10. uri.

Ta urnik velja samo za gostilne, ki se bavijo izključno s točenjem vina, piva in drugih alkoholnih pijač, ne pa za gostilne, ki kuhajo n. pr. tudi jedi ali tožijo kavo (bar, kavarna). Take se bodo lahko prej odpirale in pozneje zapirale, toda v gori označenem času ne bodo smele prodajati alkoholnih pijač.

Te določbe stopijo v veljavo, čim se objavijo v uradnem listu.

Potres na Japonskem.

Dognali so, da je potres, o katerem smo poročali, vničil 1 milijon 300 tisoč duš, porušil pa je 320 tisoč hiš. Cela vojska!

Legenda o gozdnem bratu.

Povest, poljski spisal Stefan Zeromski.

—oo—

Rudolf pl. Speerbach je pridržal konja tesno pri vnožju nekega govorja, spustil vajeti iz rok in začel ostro pregledovati pokrajino, ki se je razprostirala pred njim. Na levi strani se je nahajal vrh Hochetzel, na desni pa so bili grbasti členi prelaza, a tam zadaj je stala gluha, s smrekovim lesom zaraščena pušča-va Schwyza; spodaj so se v granatnih travkah in kepah razprostirali gozdi, segajoči kakor daleč je oko segalo po valovitih terasah podgorja tjakaj k vodam ogromnih pogorskih jezer. Konj je strigel z ušesi in meril s spretnim pogledom pot, ki se je tu pa tam kazala nizko med drevjem. Previdna njegova nogaja je nekekrat

poskusila stopati po mehki tfrati, toda vitez je potegnil vajeti in pridržal svojega ljubljence na mestu. Daleč pri vnožju velike skupine gienenskih alp se je videla rudeča streha gradu Mürtchensteina in koničasti njegovi stolpi so se opazali razločno v temnem zelenju. Ni pa mislil vitez v tem hipu na počitek v svojem kamenitem gnezdu. Stal je v stremenih, se zamislil v globoko gorsko tišino, pregledal čim najpozornejše vso okolico in se potem obrnil na mestu, krenil v gozd in od tod naravnost proti prelazu. Konj je dirjal urno. Čelada jezdečeva se je lesketala na solncu, ki je kukalo med drevje, dolgi meč je žvenkljal, udarjajoč ob streme in ostroge. Ta meč in čelada sta bila stara priljubljena tovariša gošpodarja iz Mürtchensteina. Po očetu ju je podedoval sin; čelada je bila preprosto starinsko delo, ki je ka-

žalo mogočno lobanjo pradedu, rodu Speerbachov, ki so ga imenovali kodrastega medveda iz Gaster. Zadaj od štita, v črti malone naravnost poševni, je imela ta debela čelada spredaj široko strešico, ki je segala od obrvi tjakaj do vratu. Pretrepala in prenela je že marsikateri udarec meča, a vendar pod njo ni počila niti ena lobanja zato jo je tudi Rudolf cenil bolj nego vsak drugi umetni izdelek milanske tovarne, jo deval nase in jo rad nosil kot varstvo zoper nevarnosti. Kakor običajno, imel je tudi tega dne na sebi jopič iz mavadne, toda dobro vdlane irhovine, lahno, iz žice narejeno srajco, hlače iz močnega usnja in coklje nabite z dolgimi žrebli. Poleg sedla je visel lok v obliki križa, tul s puščami in močna sekira z velikimi, jabolki podobnimi ušesi. Navzlic temu, da je Rudolf blodil sedaj po gozdu in go-

rovju povsem brez cilja, vendar ni pozabil, da se vtegne prikrasti voz kakega kupca v to stransko dolino, ali da bi lahko naletel v strmem rebru na kakega pastirja, ki se brani plačati davek in radi tega je bilo potrebno, da je imel to orožje pri sebi.

Konj je dirjaje dospel na vrh prelaza. Ondi se je vila steza, ki so jo napravile s parklji kože po mokrih tleh, pokritih z bodečo travo. Na rebru so rastle orjaške, starodavne smreke, raz katerih je visel sivkast mah. Tu pa tam so strašni črski vetrovi podrli kako veliko drevo, ga zvrnili z vzhom navzdol in napravili orjaško jamo, iz katere so štrlele pošušene korenine. Ponekje so potihoma šumeli drobni potočki, ki so drli v naglici v neko strmo kotanjo, hoteč od onod dospeti z divjim šumom v globoko razpoko.

(Nadaljuje.)

Inteligenca se organizira

Dne 18., 19. in 20. septembra t. l. se bo vršil v Bernu (Švici) mednarodni kongres srednjih slojev. Na kongresu se imajo vršiti priprave za ustanovitev «Mednarodne zveze srednjih slojev», katere namen je združitev celokupnega intelektualnega, obrtnega in trgovskega srednjega stanu vseh držav v zaščito in prospah njegovih idealnih in gospodarskih interesov. Čas je, da se tudi razumniki organizirajo, ko je vendar organiziran delavec, kmet in kapitalist. Kdor ni organiziran, naj se ne pritožuje, če se mu godi slabo.

Največji potresi od Kristusovega rojstva dalje.

Potres, ki je bil združen z izbruhom Vezuva leta 79., je tirjal 120.000 človeških žrtev. Potres leta 1631 v Neaplju je tirjal 3000 človeških žrtev, 1662. v Pekingu 320.000; leta 1693 v Kataniji je umrlo 60.000 oseb, 1755 v Lizboni 70.000; leta 1797 v Kalabriji 30.000 oseb, 1797 v Ekvadorju 40.000 oseb, 1839 v Peruju 80.000. Iz novejših časov so znameniti potresi 1902. v St. Pierre, ko je umrlo 20.000 oseb, 1908. v Messini s 198.000 žrtvami.

Irske volitve

so končane in so dale zelo zanimiv rezultat. Od 153 izvoljenih poslancev je dobila vladna stranka 63 mandata, republikanci so dobili 44, delavska stranka 15, kmetska stranka tudi 15 in ostale stranke 16 poslancev. Vladna stranka je neznatno napredovala in ima malenkostno večino, ker vseh 44 republikanskih poslancev ne bo moglo izpolnjevati svojega mandata. Na Angleškem mora namreč vsak poslanec pred nastopom svoje dolžnosti priseči zvestobo kralju. Pripomniti je, da so bili vsi ministri zopet izvoljeni. Nazadovale je delavska stranka, ki ni dobila v industrijskem Dublinu niti enega mandata. Enako so nazadovale vse ostale stranke, razven kmetske, ki je pri teh volitvah nastopila prvič in dobila takoj 15 mandata.

Od volitev pa je imela velik dobiček tudi država. Vsak kandidat mora namreč na Irskem položiti kavcijo v znesku 100 funtov. Kdor ni izvoljen, ta izgubi ta denar. Ker je pri volitvah propadlo 90 kandidatov, je dobila država 9000 funtov ali okroglo 1 milijon lir.

Finančno diktaturo

nameravajo uvesti v Nemčiji, da rešijo državo pred revolucijo, ki more vsled katastrofalnega padca marke nastopiti.

Irska

je bila sprejeta v Zvezo narodov, in sicer po toplem priporočilu Anglije.

Mestne novice**Smrt v avtomobilu.**

V petek se je peljal gospod Andrej Perko iz Gorice z nekaterimi svojimi prijatelji in gospodično Matildo Pross v avtomobilu proti Trstu. Na poti med Sv. Križem in Nabrežino so srečali nenadoma avtomobil, ki je dirjal njim nasproti. Ko so se hoteli izogniti, so trčili s svojim avtomobilom v telegrafični drog. Sunek je bil tako silovit, da se je drog omajal in so vse osebe zletele iz avtomobila na cesto. Gospodična Pross je padla v daljavi 20 metrov na kamenje in si zlomila pri tem hrbtenico. Ostala je na mestu mrtva. Gospod Perko, njegovi spremljevalci in šofer so prišli pod avtomobil, a so ostali vsi živi. Eden, in sicer gospod Sebastijan Fabris je težko ranjen, vsi drugi so skoro nedotaknjeni.

Gospodično Matildo Pross, ki je bila 23 let stara, so prepeljali mrtvo v tržaško bolnico, kjer se tudi gospod Fabris leči.

Eni umirajo drugi se rodijo.

Med 2. in 8. septembrom se je rodilo v Gorici 14 otrok, umrlo pa je 12 ljudi. V istem tednu leta 1922. je umrlo le 9 oseb.

Med mrtvimi jih je bilo 8, ki so umrli pod enim letom starosti; med 20. in 30. letom sta umrla 2, med 60. in 70. letom eden, med 80. in 90. eden.

Ne prepevajte o rdeči zastavi.

Po mestu so korakali trije veseli prijatelji iz starega kraljestva in peli na vse grlo «la bandiera rossa la

trionfera», rdeča zastava bo zmagala. Njihovo navdušenje je bilo ravno na vrhuncu, ko se jim približajo gospodje orožniki, jih obkrožijo in spremijo prijazno in vljudno v zapore ulice Dogana. To pot ni zmagala še rdeča zastava, temveč kr. orožniki.

Trgovska šola podržavljena.

Goriska občina in trgovsko-obrtna zbornica sta prosili svoj čas vlado, naj trgovsko dvoletno šolo v Gorici podržavi, razširi in dvigne do večje veljave, tako da bodo učenci ob sklepu studijev prejeli diplomu.

Vlada je to zahtevo odbila, češ da ne more večati stroškov. Pač pa je šolo podržavila in odprla nove tečaje za računovodstvo.

Kaj je novega na deželi**SOČA.**

Dne 29. julija so našli visoko v Grin-tovčevem pogorju v neki jami človeško okostje in izstreljeno lovsko puško. Po raznem ugibanju so se nekateri spomnili, da je leta 1913. meseca novembra šel iz Bavšice 26-letni Matija Kravanja doma iz Soče št. 69, z namenom, da pride preko noči v Sočo. Bilo je že precej pozno in ljudje so ga svarili, da naj ne hodi. Lovska strast je zmagala in v noči in viharju se je prekopicnil v prepad, kjer ga je pokrilo 12 zim. Okostje leži še danes v soski mrtvašnici, ker oblast še ni dala dovoljenja za pogreb.

Ni čuda, da poje Župancič:

Kdo je hodil po dolini soski?

Milost božja, kaj je znamenj tam!

Križ za križem, a na križu deska:

«Tukaj človek naglo smrt je storil.»

Druga, še strašnejša nesreča se je zgodila 7. septembra popoldne. Ker imajo Sočani premalo sena za zimo, ga po večini našanjenjo visoko v gorah in ga v trudu in znoju nosijo domov. Tako je šel tisti nesrečni dan tudi mladenič Tomaž Flajs iz Soče št. 73 na pobočje Kaludra, ki strmo pada proti Lepeni. Ker ga zvečer ni bilo domov, so domači sumili, da se mu je moralo nekaj zgoditi. In res. Drugi dan, na praznik Marijinega rojstva, so ga našli v nekem prepadu nad Lepeno. Padel je čez steno nad 500 metrov globoko. Ostala je le kepa mesa s popolnoma polomljenimi in razbitimi kostmi skoraj brez glave. Pokojni je bil vzoren fant, priden, tih in pošten in je ravnokar stopil v 24. leto. Vsa srenja zaluje za njim, posebno pa uboga stara mati, ki je v kratkem času zgubila moža in sina. Nesrečno vdovo naj tolaži Bog, ti, dragi Tomaž, pa mirno počivaj pri sv. Jožefu.

IZ OREHKA.

Podpisani se zahvaljujem vsem vdeležencem, sorodnikom in prijateljem, vsem, ki so se vdeležili dne 3. sept. pogreba moje pok. soproge Marije Stucin. Posebno se zahvaljujem županu Štravsu iz Cerknega in obč. odborniku Tavšu ter č. gospodu Fr. Hlišu, župniku iz Bukovega! Enako se zahvaljujem za sprejeto sožalje gosp. Rejcu, županu iz Šebrelj. Bog naj vsem stotero poplača.

F. Stucin, podžupan.

GRGAR.

V naši vasi se je zgodila te dni nesreča. Delavca Jože Juretič iz Zagorja in Križnič Henrik iz Grgarja, ki sta vslužbena pri gospodu Leopoldu Faganelu, sta prižigala v bližini Grgarja mino. Ko sta jo zanetila, sta se oddaljila da počakata pok. Ker se mina ni hotela razstreliti, sta mislila, da nista prav vžgala in se zato približala zopet mini. Toda ko sta prišla v njeno bližino, je zagrmel strašen strel in oba delavca sta obležala na tleh. Juretič je bil ranjen v glavo in na levi roki, Križnič le na glavi.

V hipu so pritekli tovariši na pomoč in dvignili ranjenca. Prepeljali so ju v goriško bolnišnico usmiljenih

bratov, kjer so jima priskočili zdravniki takoj na pomoč. Ranjenca sta k sreči izven življenske nevarnosti.

ŠTEVERJAN.**Pogreb drja Antona pl. Fabrisa.**

Pred hišo žalosti so pogrebi dvignili krsto in duhovniki so zapeli srce pretesujoči miserere. Tužna melodija je prežela ljudi, resnih obrazov in žalostnega duha so se uvrščali v dolgi sprevid, da sprejmejo na zadnji poti priljubljenega in obče spoštovanega doktorja Antona pl. Fabrisa. Blagi pokojnik je po dovršeni srednji šoli pri benediktincih v Meranu obiskoval pravno fakulteto na visoki šoli v Gradcu, kjer je bil l. 1905 promoviran doktorjem prava. Po enoletni sodni praksi je nastopil službo tajnika pri goriškem Montu. Tu je ostal, zvesto in natančno izpolnujoč svojo dolžnost, dokler ga ni neizprosna bolezen polegla na posteljo. Dolgih 19 mesecev je z nepopisno potrpežljivostjo prenašal trpljenje. Dne 13. t. m. ga je smrt ugrabila svojim dragim.

Z dr. Fabrisom so Števerjanci položili v grob markantno osebo, ki se je s svojo naklonjenostjo prikupila vsem občinarjem, z njim je izročeno materijalni truplo enega najboljših goriških lovcev, čigar dvocevka je vselej sigurno pomerila. Z nepopisno vnemo je pokojnik gojil lovski sport, ki mu je najbrž nakopal tudi bolezen. Pokojnik je bil sin bivšega ravnatelja goriškega Monta, mati izvira iz ugledne Lemassijeve družine iz Solkana. Njegov brat je kr. notar

v Tolminu. V vsej dolgi boleznini mu je bila sestra vztrajna tolažnica, ki je s samaritansko potrpežljivostjo lajšala bolečine ljubljene brata. Toda vse negovanje in točna oskrba nista zamogli preprečiti katastrofe. V najlepši moški dobi 46 tih let je moral položiti smrti svoj davek.

IZ ČRNEGA VRHA.

V noči od 6. do 7. t. m. so vlomili neznanzi zlikovci v občinsko pisarno v Črnem vrhu. Vlomili so v predal pisalne mize, ki je bil zaklenjen, in odnesli so 550 lir, ročno železno blagajno, v kateri ni bilo denarja, pač pa nekoliko hranilnih knjižic in nekoliko vojnih obligacij. Blagajno je našla neka ženska razbito na polju, v bližini vojaškega pokopališča na cesti Črni vrh — Godovič. V blagajni so pustili vse hranilne knjižice kakor tudi obligacije; opravičeno se pa sodi, da ni bila blagajna razbita na mestu, kjer se je našla, pač pa je bila razbita v vasi in so jo tam odložili samo radi tega, da bi zbrisali sled.

Kakor je Straža že poročala, je bilo letos pri nas mnogo letoviščarjev, po največ iz Trsta, ki so nas zaradi slabega vremena že zapustili.

SRPENICA.

V nedeljo, dne 9. t. m., se je vršila na Srpenici lepa veselica z vprizoritvijo Remčevih «Užitkarjev». Bralno društvo «Stol» je z uspehom lahko zadovoljno, in to v gmotnem in moralnem pogledu. Igra, za naše razmere vestno nastudirana in dobro zasedena, je napravila na vse globok vtis in malo iger imamo Slovenci, ki bi tako živo posegle v ljudsko dušo ter razkrite njeno gorje in temne strasti pohlepa. Sodelovalo je z dvema pevskima točkama tudi na novo oživljeno društvo «Bukev» iz Trnovega pri Kobaridu in dokazalo s tem prvim nastopom po vojni toliko živih sil in poztvovnosti, da smemo upati na njega najlepši procvit! Bralno društvo «Stol» pa naj porabi del čistega dohodka za nabavo novih knjig, del pa za nove kulise, da bo tako vedno uspešnejše vršilo svojo nalogo: **obogatitev duha in poplemenitev srca** — v ljubezni, delu in poztvovanju — vseh svojih članov in posredno cele vasi!

Popotnik.

Zadnji čas je, da preskrbite vašim fantom vojakom knjigo «Kam?», ki se je že silno razširila in priljubila slovenski mladini. V zalogi je še nekoliko izvodov. Ne čakajte!

GOSPODARSTVO**Uvoz našega vina v Avstrijo.**

Med Italijo in Avstrijo se je sklenila svoj čas trgovska pogodba, po kateri mora Avstrija dovoliti, da se uvozi iz Primorskega in Tridentinskega 50.000 hl vina na leto. Za ta kontinent veljajo posebne tarife. Sedaj, ko se bliža trgatve in pričnejo lahko naši vinorejci z uvozom v Avstrijo, so izšle posebne odredbe, ki urejujejo uvoz na sledeči način:

Avstrijsko ministrstvo za obrt in trgovino je sklenilo, da dovoli od vsega kontingenta 50.000 hl, kateri je določen za Primorsko in Južno Tirolsko, za sedaj le 35.000 hl. Ostalih 15.000 hl bo ministrstvo za trgovino dovolilo pozneje uvoziti. Trenutno dovoljen kontingent 35.000 hl se razdeli predvsem med gorate pokrajine Avstrije ter le v manjši meri na ravnino in sicer odpade na gorate dežele 84 od sto, to je 29 tisoč 400 hl, na ostale kraje pa 16 od sto ali 5600 hl.

Uvozno dovoljenje dajejo podrejana oblastva.

Za vsako avstrijsko deželo določi vlada količino vina, ki nanjo odpade. Da se uvoz izvrši hitro in brez hibe, je na-

ročila dunajska vlada vsem deželnim oblastniškim, naj izstavijo primorskim in tridentinskim vinorejcem uvozna dovoljenja, ki pa ne smejo prekoraziti kontingenta, določenega za vsako deželo. Iz tega vidimo, da ne bo izstavljala uvoznice dunajska vlada, temveč deželni uradi. Naši vinorejci se bodo morali obrniti na posamezna deželna oblastva, kar je bolj praktično in enostavno. Da bi se ne razvila kupelja z uvoznici, je določeno, da velja uvozno dovoljenje samo za dobo enega meseca. Nadalje je tudi določeno, da se sme uvažati samo vino, ki ima manj ko 13 stopinj alkohola. Na uvoznici bo napisano: S tem uvoznim dovoljenjem se smejo uvoziti vina z manj ko 13 stopinjami alkohola iz Julijske Krajine in Tridentinske Benečije proti vročitvi izkaznice o izvoru vina in v mejah kontingenta, za katerega določuje trgovska pogodba znižano carino.

Vinorejci bodo morali torej pokazati listino, ki dokazuje, da je uvoženo vino res iz naših krajev, to se pravi primorskega izvora.

To so v glavnem določbe, katere morajo vpoštevati naši vinorejci, oziroma trgovci, ki hočejo uvoziti naše vino v Avstrijo.

Kolkujte zadružne knjige!

:00:

Septembrova št. «Gospodarskega lista» prinaša naslednji članek o kolkovanju zadružnih knjig, ki je za vse naše zadrage zelo velike važnosti, ker se morajo kolkovati vse spodaj navedene knjige nepreklicno do 30. septembra t. l. in v izogib občutnih kazni pozivamo vse zadrage, da se navodil točno drže:

Z raztegnitvijo italijanskega pristojbinskega zakona na nove province se je tudi kolkovanje knjig bistveno spremenilo.

Niti ena knjiga, ki tvori bistveni del našega zadružnega knjigovodstva, ni oproščena kolkovanja.

Zakon predpisuje za zadrage te-le knjige:

a) «Libro giornale», to je naš dose-danji blagajniški dnevnik.

b) «Libro dei soci», to je naš ime-nik članov.

c) «Libro degli inventari». V to ka-tegorijo spadajo: knjiga za hranilne vloge, knjiga za posojila, knjiga za deleže, knjiga naloženega denarja in knjiga bilanc, kjer to vodijo; pri konsumih: knjiga upnikov in dolžni-kov in druge podobne knjige, ki od-govarjajo potrebam vsakega po-sameznega podjetja.

d) «Libri dei verbali dell'assemblea generale e del Consiglio d'ammini-strazione», to so zapisniki občnih zbo-rov in zapisniki načelstvenih sej.

Vse te knjige, navedene od a) do d), ne oziraje se na njihovo velikost, kolkujemo na ta način, da nalepimo na vsako polo obsegajočo 4 strani, na vrhu po en kolek za 10 stot. Ko smo na ta način prelepili s koleki celo knjigo, jo nesemo k davkarji, da prepečati vse kolke z uradnim pečatom.

Z nalepljenjem kolkov pričnemo na «drugi» strani prvega lista in nado-ljujemo na «šesti, deseti, štirinajsti» strani itd., ali z drugimi besedami povedano tako, da nalepimo na «prvi, tretji, peti» list itd. po en kolek za 10 stot.

«Hranilne knjižice», glaseče se na ime vlagatelja ali na prinositelja knjižice. Kolek pri teh knjižicah znaša za vsaka dva lista (ena pola) 18 stot. (oziroma 20, ker nimamo kolkov po 18 stot.) Kolkujemo jih na ta način, da nalepimo na načelno stran toliko kolkov po 20 stot., kolikorkrat po dva lista obsega hranilna knjižica. N. pr. za 2 lista en kolek, za 3 ali 4 liste 2 kolka, za 5 ali 6 listov 3 kolke itd.

Koleki morajo biti prepečatani pri davkarji.

«Deležne in posojilne knjižice» se kolkujejo, če ne obsegajo več nego 10 listov, s kolkom L. 1,35; za vsaka nadaljnja dva lista je dodati kolek 25 stot. Način nalepljenja kolkov in prepečatenje istih je isto kakor pri hranilnih knjižicah.

«Kopirno knjigo» do 400 listov kol-kujemo s kolkom L. 1,35; za vsakih nadaljnjih 100 listov ali odlomek doda-mo kolek 40 stot. Kolke nalepimo na zadnjo stran knjige. Prepečati jih davkarja tako kakor pri ostalih knjigah.

Listine, nanašajoče se na pristop in odstop članov, to sta pristopnica in odpoved, so kolka proste. Istotako so kolka prosti vsi spisi, ki se na-našajo na ustanovitev zadrage.

Vse knjige, ki so bile doslej v vpo-rabi pri naših denarnih zavodih in so kolkovane bodisi s prejšnjim avstrijskim ali sedanjim italijanskim kolkom, se smejo brez slehernega nadaljnega dokolkovanja vporablja-ti do njihove popolne izrabe; pri onih pa, ki so bile po prejšnjem zakonu koleka proste, je kolkovati le tisti del knjige, ki je bil dne 1. julija t. l. še nepopisan.

Nalepljenje koleka 10 stot. se vrši

na isti način in po istem vrstnem re-du kakor pri novih knjigah.

«Te knjige moramo v izogib kazni predložiti davkarji najpozneje do 30. septembra t. l., da prepečati naleplje-ne kolke.»

Ruska žitna letina

presega vsako predvojno letino za 75%.

VALUTA.

Dne 15. septembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 24.20 — 24.60 L.
za 100 avstr. kron — 3.1 — 3.2 stot.,
za 1 dolar — 22.50 — 22.60 L.
za 1 funt 102.40 — 102.60 L.

DAROVI.

Prosvetno društvo «Soča» iz Oslavja je darovalo za Prosvetno zvezo 40 lir. Pri-srčna hvala.

Sv. Gora

Cecilija de Zenecovich - Trst, lep an-tipendij. Kat Peršak 6 servijetov, na-mizni prt. Kat Kuma iz Ločnika L. 30. N. N. iz Kozbane L. 200. N. N. L. 10. N. N. L. 20. Ana Leban iz Črnič L. 75. Mi-hael Bregantič-Cerovo L. 40. Ana Leban iz Črnič L. 40. Gospa N. N. iz Črnič L. 25. druga L. 25. N. N. 100. N. N. - Šent-viška gora L. 34. Msgr. Iv. Roje dek. Tol-min L. 50. vlč. g. Pavlin, katehet L. 10. N. N. L. 10. g. Geotti L. 50. N. N. L. 15. g. Geotti L. 25. N. N. iz Gorice po P. Li-nus-v L. 50. N. Karl L. 30. vlč. g. Kos-Otalež L. 25. N. N. L. 200. M. Krausz - Trst, L. 25. Župni urad Kubed L. 20. N. N. iz Amerike L. 168. Kodrič Rozalija L. 10. Komac Marija L. 10. N. N. L. 10. Marija Hvalič-Kronberg L. 50 (zapušči-na). Makuc Marija L. 164. (zapuščina). Jazlin-Ivana iz Svetega L. 50. Z. B. D. iz Gorice L. 100. N. N. iz Ravnice L. 25. N. N. L. 90. Franciska Kodolja 16 srebr-nih kron. Karolina Makarovich L. 10. N. N. Spodnji Barnas L. 40. g. Milka Diets iz Ljubljane K 804. g. Ciril Sedej-Štverjan L. 20. N. N. iz Ajdovščine L. 50. g. A. Lavrič dekan L. 40. Josipa Spardo-Batuje L. 40. N. N. iz Genne L. 50. g. Ci-goj iz Kamnika L. 5. Zbrali svatje v priliki poroke Alojza Šavle v Čepovanu L. 60. g. Tomaž Jug. ravnatelj v p. — Solkan, L. 50. M. P. - Gorica, L. 300. Moska Marijina družba iz Trsta L. 675. Župnija Boršt L. 50. Mary Radoslovich L. 5. Družina Spanghero - Trst, L. 5. isto g. Qreste Canette L. 5 in Ema Lo-renzeni L. 1. N. N. L. 50. vlč. g. Oswald in N. N. L. 30. Rutar E. - Gorica, L. 50. g. Josipina Podgornik iz Gorice - nov pozlačen kelih. Franciska Sanabor L. 20. F. Repič L. 10. N. N. L. 50. Amalija Cerchia - Gorica, L. 20. N. N. iz Komna L. 20. g. Roza Kovačič-Vatovlje L. 50. Živec N. L. 51.30. vlč. g. Kristof Tom-šič - Trnovo L. 50. vlč. g. Likar, Spodnja - Idrija, L. 15. N. N. en zlat 10 kron. Peter Batič Šempas L. 20. g. Valentin Rudolf L. 17. Rozalija Arko - Idrija, L. 250.

Predstojništvo samostana in vodstvo svetišča se vsem velikodušnim darova-teljem najprisereneje zahvaljuje! Sve-togorska Mati božja naj Vam stoter-no-tisočerno povrne! Prosimo obe-nem, da nam oprostite, če šele danes objavljamo darove.

Sadno drevje ima mnogo sovraž-nikov. Kako se proti njim imaš boriti, te pouči „Gospodarski list“.

Domače je le domače,

so dejale nekdanje naše gospodinje in zahtevale povsod le domače testenine „PEKATETE“.

So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Širite

Naročajte

Berite

„Goriško Stražo“.

Samostojna 36. l. vdova z nekoliko pre-moženjem želi znanja z boljšim go-spodom primerne starosti. Resne po-nudbe pod «Sama» na upravo Goriške Straže. Tajnost zjamčena.

PRODAJALKO, starejšo, dobro izvežba-no manufakturstinjo, katera je že več let servirala v večjih trgovinah, zmožno slovenskega in italijanskega jezika, z dobrimi referencami, za ta-kojšni ali poznejši nastop sprejme V. Šket, manufakturna trgovina, Il. Bi-stricta.

Na razpolago ste 2 SOBI s hrano, pri-pravni za učence. Poleg dvorišče in obširen vrt. Kje, pove upravništvo.

Vinska posoda

od 100—800 lt. nova in stara v naj-boljšem stanu je na prodaj pri gosp. Francu Kralju, Via Cappuccini 9 — Gorica.

— Cene zelo nizke. —

ZOBOTEHNIŠKI AMBULATORIJ

Brezigar Rudolf

sprejema od 8—12. predp. in od 2—4 pop. Viale XXIV Maggio (prej Via Tre Re) št. 16, II. nadstr.

Izkušeni civilni geometer

DOMENICO ROCCO

bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi — Gorica, Corso Vitt. Em. 34.

Dr. SLAVKO FORNAZARIČ

NAZNANJA,

da je otvoril odvetniško pisarno v Ajdovščini
(v hiši g. Mira Bratine)

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica
in rezerve:
80 MILJONOV

CENTRALA:
LJUBLJANA

Reserva S H S
kron
64 MILIJONOV

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

IVAN GOTIČ

kamnoseški mojster

Sovodnje pri Gorici

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

POZOR!

Vinska posoda je na prodaj

VIA FORMICA 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare od 200 lir naprej
posteljnake 90 „ „
vzmeti (sušte) „ 70 „ „
blazine 60 „ „
kompletne spalnice 800 „ „

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov. Priporoča so

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via G. Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

Adria čeviji

izdelek „Čevljarske zadrage v Mirni“

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso G. Verdi 32
Trst, Via dei Rettori 1.